

Ulusal Özgün Eğitim Araştırmaları Dergisi

Araştırma Makalesi

E-ISSN: 3023-4891

KABUL TARİHİ: 26.02.2026

Sosyal Medya Bağımlılığın Akademik Başarıya Etkisine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Necibe Melike KANATLI

melikesahin5@gmail.com

Enes AKDENİZ

akdnzenes3@gmail.com

Nurbaki ÇAKMAK

nurbaki.cakmak@gmail.com

Ramazan TEZCAN

ramazan_tezcan15@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığın ile akademik başarıya etkisine yönelik öğrenci görüşlerinin alınmasıdır. Araştırma İzmir’de merkez ilçesinde çok programlı Anadolu lisesinde öğrenim gören 15-16-17 yaş aralığında 3 kız 3 erkek toplam 6 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın ölçeği açık uçlu nitel sorulardan oluşmaktadır. Yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı cinsiyete, yaşa, sınıf düzeyine göre değişiklik göstermediği görülmüştür. Yapılan görüşmeler sonucunda dikkat dağınıklığı, zaman kontrol problemleri akademik başarı üzerinde etkili olduğu sonucu çıkmıştır. Görüşmelerin analizinden çıkan sonucunda öğrencilerin sosyal ilişkilerden uzaklaştığı ve aile ilişkilerinden koptuğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin sosyal vakit geçireceği alanlar azaldıkça sosyal medyaya yönelmektedir. Öğrencilerin sosyal medya bağımlılığını azaltmak için okul rehberlik servisi ile aileler iş birliğinde olmalıdır ve öğrenci sosyal etkinlikler artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, bağımlılık, ergenlik, akademik başarı.

Student Opinions on the Effect of Social Media Addiction on Academic Achievement

Abstract

The aim of this study is to explore high school students' views on the impact of social media addiction on academic achievement. The research has conducted with a total of 6 students 3 female and 3 male aged between 15 and 17, who are studying at a multi-program Anatolian high school located in a central district of İzmir. The study has carried out using a qualitative approach, and data has been collected through an open-ended interview form. According to the analysis of the interviews, students' social media addiction did not show significant differences based on gender, age, or grade level. Findings from the interviews revealed that students experienced attention deficits and difficulties in time management, which negatively affected their academic performance. It was also concluded that social media addiction weakened students' social relationships and led to a disconnection from family ties. Furthermore, students tend to turn to social media more frequently as the number of social spaces where they can spend time decreases. Therefore, to prevent social media addiction, cooperation between school guidance services and families is essential, and opportunities for student participation in social activities should be increased.

Keywords: Social media, addiction, adolescence, academic achievement.

Giriş

Sosyal medya, bireylerin sanal ağ deneyimlerini şekillendiren ve yönetilen dijital alanların bütünüdür ifade etmektedir. Wikiler, bloglar ve çeşitli içerik üretim platformları aracılığıyla bireyler hem içerik üreticisi hem de tüketicisi konumuna geçmektedir. Bu ortam, kişilere kendi kimliklerini farklı biçimlerde sunma olanağı tanımaktadır; kimi zaman gerçek kimlikleriyle, kimi zaman ise idealize edilmiş veya tamamen kurgusal kimliklerle sosyal platformlarda varlık göstermektedirler. Bu durum, bireylere alışveriş yapma, eğlenme, sosyalleşme ve kendilerini farklı biçimlerde ifade etme fırsatı sunmaktadır. Sosyal medya, küresel iletişim ağının ayrılmaz bir parçası haline gelmiş olup, doğru veya yanlış her türlü bilginin sınırsız biçimde paylaşılmasına olanak vermektedir. Bu bağlamda bireyler, sanal kimliklerin cazibesine kapılarak sosyal medyaya bağımlılık ve hatta bağımlılık geliştirebilmektedir (Polat, 2018). İletişim tarihine bakıldığında, telgraf, telefon ve mektup gibi araçlarla karşılanan haberleşme ihtiyacı, 1970’li yıllarda internetin yaygınlaşmasıyla köklü bir dönüşüm yaşamış; 1990’lı yıllarda web sitelerinin hızla çoğalmasıyla yeni bir boyut kazanmış ve 2000’li yıllarda günümüzde kullanılan sosyal medya platformlarının ortaya çıkmasıyla küresel ölçekte etkileşim daha da artmıştır (Yılmaz, 2017).

Sosyal medya platformları, bireylere yalnızca bilgi paylaşımı değil, aynı zamanda duygusal ilişkiler kurma imkânı da sunmaktadır. Ancak bu ilişkiler çoğu zaman kısa süreli ve yüzeysel olabilmektedir. Reel hayatta elde edilmesi güç olan tanınma, etki alanı ve güç gibi unsurlar, sanal ortamda çok daha hızlı ve kolay biçimde oluşturulabilmektedir. Bu durum, bireylerin psikolojik dünyasında hem olumlu hem de olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Sosyal medyanın sunduğu etkileşim biçimleri, zaman, mekân ve kişilere göre farklılık göstermekte; kimi bireylerde özgüveni artırırken, kimilerinde ise yalnızlık, kaygı veya bağımlılık gibi olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir (Hazar, 2011). Özellikle ergenler açısından sosyal medya kullanımı, hayat doyumu ile ters orantılı bir ilişki gösterebilmektedir. Aile ilişkileri, okul başarısı ve sosyal çevre gibi faktörler ergenlerin yaşamdan aldıkları doyumu belirlerken, sosyal medya bağımlılığı bu doyumu azaltıcı bir etki yaratabilmektedir. Bunun yanı sıra, ergenlerin alkol kullanımı veya adrenalin içeren riskli davranışlarla sosyal medya bağımlılığı arasında ilişki olduğu, ancak bu ilişkinin yönünün tam olarak açıklığa kavuşmadığı belirtilmektedir (Gilman ve Huebner, 2000).

Bağımlılık kavramı yalnızca kimyasal maddelerle sınırlı olmayıp, davranışların tekrar edilmesi sonucu da ortaya çıkabilmektedir. Sosyal medya bağımlılığı, bu bağlamda davranışsal bağımlılıklar arasında değerlendirilmektedir. Bireyin ekran karşısında veya sosyal platformlarda geçirdiği süre, bağımlılığın ölçütlerinden biri olarak kabul edilmekte; kişi bu platformlardan uzaklaştığında yaşadığı yoksunluk hissi bağımlılığın temel göstergelerinden biri olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla sosyal medya bağımlılığı, bireyin yaşam kalitesini doğrudan etkileyen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağımlılık, bireyin sosyal ilişkilerinde, akademik başarısında ve psikolojik sağlığında çeşitli sorunlara yol açabilmekte; aynı zamanda toplumsal düzeyde de iletişim biçimlerini dönüştürmektedir. Sosyal medya kullanımının kontrolsüz biçimde artması, bireylerin gerçek yaşamdan kopmasına ve sanal kimlikler üzerinden varlık göstermeye yönelmesine neden olmakta; bu da modern toplumlarda giderek daha fazla tartışılan bir sosyal sorun haline gelmektedir (Kulaksızoğlu, 2004).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, sosyal medya bağımlılığının akademik başarıya etkisine yönelik öğrenci görüşleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı hakkında düşünceleri neler?
2. Öğrencilerin sosyal medyanın akademik çalışmalarınıza etkisine yönelik görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Teknolojik gelişmeler, günlük yaşamın rutinlerini dönüştürerek bireylerin faaliyetlerini önemli ölçüde kolaylaştırmıştır. İnternetin yaygınlaşması ve akıllı telefonların kullanımının artmasıyla birlikte bilgi, resim ve video paylaşımı hızlı ve erişilebilir hale gelmiştir. Bu süreçte ortaya çıkan sosyal medya platformları özellikle gençler arasında yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmış, küresel ölçekte iletişim ve farklı yaşam biçimlerini keşfetme imkânı sunmuştur. Ancak yapılan araştırmalar, ergenlik döneminde artan sosyal medya kullanımının bağımlılık riskini yükselttiğini ve öğrencilerin sosyal, akademik ve sportif etkinliklerden uzaklaşmasına yol açtığını göstermektedir. Bu bağlamda, sosyal medya bağımlılığı ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar, gençlerin görüşlerini

ortaya koyarak bağımlılığın olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada veri toplamak amacıyla nitel bir yöntem kullanılmıştır. Araştırma modeli olarak betimsel çalışma yapılmıştır. Araştırma ortaöğretim öğrencilerine yarı yapılandırılmış nitel sorular ile görüşme yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılı İzmir illi öğrenim gören lise öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere ait demografik bilgilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri

Değişkenler	Değişken grupları	<i>f</i>
Cinsiyet	Kız	3
	Erkek	3
Yaş	15	2
	16	2
	17	2
Sınıf Düzeyi	11	3
	12	3

Tablo 1 incelendiğinde 3’ü erkek 3’ü kız yaşları 15 ile 17 arasında değişiklik göstermektedir. Öğrencilerin 3’ü 11 sınıf, 3’ü 12 sınıf da öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak için yarı yapılandırılmış nitel sorular kullanılmıştır. Araştırmanın alt amaçlarına uygun olacak şekilde açık uçlu sorular görüşme soruları hazırlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla, belirlenen alt amaçlar doğrultusunda öğrencilerin konuya ilişkin düşüncelerini ayrıntılı biçimde ortaya koymalarını

sağlayacak görüşme soruları hazırlanmıştır. Katılımcıların kendilerini özgürce ifade edebilmeleri için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve görüşmeler araştırmacı tarafından birebir gerçekleştirilmiştir. Nisan-Mayıs 2025 döneminde yürütülen bu görüşmeler, yüz yüze yapılmış olup yaklaşık 30–45 dakika sürmüştür. Görüşmelerin tamamlanmasının ardından öğrencilerin verdikleri yanıtlar sistematik biçimde döküm edilerek araştırma verilerine dönüştürülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin toplanmasının yanı sıra, elde edilen bilgilerin sistematik biçimde analiz edilmesi de önem arz etmektedir. Bu doğrultuda içerik analizi yöntemi kullanılmış; araştırmacı, görüşme kayıtları ve gözlem notlarını tematik kodlama sürecine dâhil etmiştir. Kodlama aşamasında araştırma sorularının iç ve dış tutarlılığına özen gösterilmiş, öğrencilerle birebir gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler titizlikle değerlendirilmiştir. Geçerlilik ve güvenilirliği artırmak amacıyla araştırmacı, kendi okulundaki öğrencilerle görüşmeler yapmış ve katılımcılar Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6 şeklinde kodlanarak sistematik bir biçimde sınıflandırılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada toplanan verilerden yola çıkılarak ulaşılan bulgular aşağıda sırasıyla verilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada katılımcılara “**Kullandıkları sosyal medya uygulamaları nelerdir?**” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler aşağıdaki Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların kullandıkları sosyal medya uygulamaları

ÖĞRENCİ	SOSYAL PLATFORM
Ö1	TikTok
Ö2	TikTok- Instagram
Ö3	Whatsapp
Ö4	Instagram
Ö5	Instagram
Ö6	Instagram

Tablo 2’ye göre öğrenciler sosyal medya platformlarından ağırlık olarak Instagram tercih ettikleri görülmektedir. Bunun birlikte TikTok da yaygınlaşmıştır. Bu platformların en büyük özelliği kısa kısa videolar ve eğlenceli içeriklerden oluşmasıdır.

Araştırmada katılımcılara “**Öğrencilerin sosyal medya bağımlılığına yönelik görüşleri nelerdir?**” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler aşağıdaki Tablo 3’te yer verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin sosyal medya bağımlılığına yönelik görüşleri

Tema	Kod	Öğrenci
Sosyal medyanın yaşamı ele geçirmesi	Günlük sorumluluklarını erteleme	Ö1-Ö2-Ö5-Ö6
Aile etkisi ve rol model	Ailenin sosyal medya kullanımı öğrenci üzerindeki etkisi	Ö1-Ö2
Sanal arkadaşlık	Gerçek arkadaşlık yerine sanal arkadaşlık	Ö3-Ö5
Bağımlılık farkındalığı	Süre kısıtlaması, uygulama silme	Ö1-Ö2-Ö5-Ö6
Sosyal medyayı zaman kaybı	Bir resme veya video ile başlayıp zaman harcama	Ö2-Ö6

Tablo 3 incelendiğinde, sosyal medya ve internet de yoğun vakit geçiren bireylerin sosyal hayat da daha az bulundukları aile ve arkadaş ilişkilerinde de iletişim kurmadıkları görülmektedir. Ayrıca bireylerin hobiler edinmede ve spor aktivitelerine katılımdan uzaklaştıkları görülmektedir. Gençler için internet girilip çıkılan yer olmaktan çok, günü geçirdikleri ve sürekli vakit geçirecek platformların olduğu bir alandır. Gençler serbest zamanda farklı aktivitelere yönelmek yerine sosyal platformlarda vakit geçirmektedir. Amerika da Google ve Ipsos’un 2012 yılında 13-24 yaş aralığındaki gençlerle yaptığı araştırmada %92’si televizyon, akıllı tablet ve telefon dan en az ikisini eş zamanlı kullanmaktadırlar (Taşçı ve Ekiz, 2018).

Araştırmada katılımcılara “**Sosyal medyanın akademik çalışmalarınızı nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?**” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler aşağıdaki Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin sosyal medyanın akademik çalışmalarına etkisine yönelik görüşleri

Tema	Kod	Öğrenci
Dikkat dağınıklığı	Sosyal medya sebebiyle dersler odaklanamama ve kopukluk	Ö1, Ö2, Ö4, Ö6
Ders çalışma erteleme	Ders çalışmayı erteleme	Ö2, Ö5, Ö6
Akademik başarı	Üniversite kazanma, takdir kazanma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6
Sosyal medyanın bilgi yönü	Olumlu etkileri	Ö3
Başarısızlık ve pişmanlık hissi	Başarısızlık dan sonra pişmanlık	Ö2, Ö5

Tablo 4 incelendiğinde, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB) çocukluk çağında başlayan, bireyin hayatına etkisi yayılan, süregelen nöropsikiyatrik bozukluktur (TPD). Özellikle ergenlik döneminde harmanların değişimi, sosyal ilişkileri ve dış dünyanın daha etkin olması bireyin akademik başarısında değişimlere sebep olmaktadır. Lise dönemine kadar ders takip eden ve akademik sorun yaşamayan birey bu dönemde sıkıntılar yaşayabilir. Ergenlerin sosyal medya ve internet bağımlılığı sorumluluklarını ertelemeye ve odaklanamalarına sebep olmaktadır. Nörolojik olarak rahatsızlıkları olmasa da odaklanma sorunları yaşamaktadırlar.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılında İzmir merkez ilçesinde Çok Programlı Anadolu Lisesinde 11-12 sınıf öğrencileri ile açık uçlu nitel bir araştırma yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler 15-16-17 yaş aralığında 3 kız 3 erkek öğrencidir.

Öğrencilerin ergenlik döneminde olduğu ve bu süreçte alınan akıllı telefonlarla sosyal medya uygulamalarına girmektedirler. Ezeji ve Ezeji (2018) tarafından Nijerya da 374 lise öğrencileriyle yapılan bir araştırmada öğrencilerin %33,2' si 3 saat den fazla internete girdiğini %16,2 1-2 saat girdiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin gündüz okulda olduğu düşünülürse internete girme zamanı akşam saatlerindedir. Türkiye de yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar alınmıştır. Demir (2016) Çanakkale'de 714 lise öğrenci ile yapılan bir araştırmada %53 sosyal medyaya 1-3 saat girdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye'nin 2024 verilerine bakıldığında 50,6 milyon kişi her ay Instagram'a girmektedir. Özlü ve Kalyoncuoğlu (2017)'nin 620 üniversite öğrencisiyle yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin en çok kullandıkları sosyal medya platformu %29 ile Instagram'dır.

Öğrencilerin sosyal medya bağımlılığın sosyal hayatlarını etkilemesi arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal medyayı zaman kaybı görmeleri arasında düşük düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Öğrenciler ile yapılan araştırmada sosyal medya kullanımı artıkça sosyal ilişkilere zaman ayıramadıkları sonucuna ulaşılmıştır ve öğrenciler sosyal medya da geçirdikleri zamanı kayıp olarak görmemektedir. Ayrıca öğrencilerin bağımlılık algılarının farklı olduğu görülmektedir. Öğrenciler bağımlılığı kendi kullanım sürelerinin üstünde düşünmektedir. Gürkan ve Demiral (2021)'in ergenler ile yaptığı araştırmada sosyal medya kullanımı artıkça aile, sosyal ve duygusal ilişkileri zarar görmektedir. Sosyal medya kullanım sürelerine bağlı olarak aile ve sosyal ilişkilerden uzaklaştıkları gözlemlenmiştir. Sosyal medya kullanımı artıkça sosyal kaygıları artmaktadır.

Öğrenciler ile yapılan araştırmada sanal arkadaşlık, sosyal gerçek arkadaşlığın önüne geçmediği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan araştırmada öğrencilerden bir tanesi onun için gerçek hayattan daha önemli olduğunu belirtti. Öğrencinin yaşadığı sosyal medya bağımlılığından kopamadığını sanal dünyanın ve arkadaşların her şeyin önüne geçmektedir. Öğrencinin aile ve okulda yaşadığı yalnızlık ve ergenlik problemleri sanal dünyada benzer sorunlar yaşayan insanlarla ortak noktaları olmaktadır. Sanal dünyanın onu yargılamaması ve benzer sorunlar yaşaması bu platformlara daha yakınlaştırmaktadır. Doğan ve Karakaş (2016) ergenlik döneminde gencin benlik arayışı, kim olduğu sorusu aileden uzaklaşmasına yalnızlaşmasına sebep olmaktadır. Kim olduğu ve keşfetme duygusu ergende yoğun yalnızlık duygusuna sürüklemektedir bu duygu ile sosyal ağlara yönelen ergen kendi gibi duyguları yaşayan kişilerle ortak bir bağ kurmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre dikkat dağınıklığı ve ders çalışma erteleme sonuçları tespit edilmiştir. Öğrencilerin yoğun internet kullanımı ve izledikleri videoların kısa sürede anlatılmak isteneni vermesi sebebi ile uzun ders çalışma süreleri ve ders de 40 dakika dikkat vermek de zorlanmaktadır. Bağımlılık süreleri artıkça ders çalışmama ve erteleme davranışı artmaktadır. Öğrencilerin ders çalışmaya başlamama ve sürdürememe sebeplerinden biri de sorumluluk bilinçlerinin oluşmamasıdır. Güngör ve Koçak (2020) çalışması, üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir. Yang & Tung (2019) tarafından Çin'de üniversite öğrencisiyle gerçekleştirdiği çalışma, problemli akıllı telefon kullanımının akademik erteleme üzerinde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerde akademik başarı üniversite kazanmak ve çevrenin takdirini almak olarak görülmektedir. Türkiye’de birçok üniversitenin olması ve taban puanları ile birçok bölüme girilmesi sebebi ile öğrencilerin hedeflediği başarının bir ölçüt olmadığı aslında üniversiteye giderek aileden uzaklaşma yalnız ve bağımsız hayat sürme isteği onların başarısı olacağı olgusu oluşmuştur. Ergenlik dönemin özelliği aileden kopuşların olması ve bu da sosyal çevrenin daha önemli hale gelmektedir. Ergenlerin bu kopuşlarda yöneldiği sanal dünya bireylerin hayatında kapladığı yeri artırmıştır.

Öneriler

- Okullarda sosyal medya okuryazarlığı eğitim verilmelidir. Öğrenciler sosyal medyanın olumsuz yönleri hakkında bilinçlendirilmelidir.
- Aileler ve öğretmenler sosyal medya kullanımında rol ve model olmalıdır.
- Aileler çocuklarının sosyal medya kullanımını takip etmeli ve birlikte sosyal etkinlikler planlanmalıdır.
- Öğrencilere özellikle sınav döneminde dijital detoks uygulanabilir. Sınav döneminde okul merkezli sosyal medya kullanım kısıtlama davranışlarına yönlendirilebilir.
- Sosyal medya sebebiyle oluşan dikkat dağınıklığı ve zaman planlanması becerilerini geliştirme etkinlikleri yapılabilir.
- Sosyal medya bağımlılığın sebeplerinden biri de psikolojik temelli olabileceğinden, öğrencilere bireysel destek verilmesi önemlidir.

Kaynakça

- Demir, Ü. (2016). Sosyal medya kullanımı ve aile iletişimi: Çanakkale’de lise öğrencileri üzerine bir araştırma. *Selçuk İletişim*, 9(2), 27-50.
- Doğan, U. ve Karakaş, Y. (2016). Lise öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanımının yordayıcısı olarak yalnızlık. *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 57-71.
- Ezeji, P. O. ve Ezeji, K. E. (2018). Sosyal medyanın Alvan Ikoku Federal Eğitim Koleji, Owerri öğrencilerinin çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisi. *Uluslararası Eğitim ve Pedagojik Bilimler Dergisi*, 12(1), 220-224.

- Gilman, R., ve Huebner, E.S. (2000). Review of life satisfaction measures for adolescents. *Behavior Change*, 17, 178-183.
- Güngör, A. B. ve Koçak, O. (2020). Üniversitelerin akıllı telefon takvimi ve akademik daire dağılımı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 397-419.
- Gürkan, U. ve Demirel, N. (2021). Ergenlerin sosyal medya kullanımlarının sosyal ilişkilerine ve sosyal kaygı düzeylerine etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 79-104.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı: Bir alan çalışması. *İletişim, Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32, 151-175.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik psikolojisi* [6. Basım]. Remzi Kitabevi.
- Özlü, M. ve Kalyoncuoğlu, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım davranışlarına göre gruplandırılması. *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi*. 8(2), 5 – 29.
- Polat, R. (2018). *Tüketim toplumu bağlamında sosyal medya bağımlılığı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Taşçı, B. ve Ekiz, S. (2018). Serbest zaman aktivitesi olarak sosyal medya bağımlılığı. 2. Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferansı: Eğlence ve Ürün Yerleştirme, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sayfa: 224-235, İstanbul.
- Yang, S. C. ve Tung, C. J. (2007). Comparison of internet addicts and non-addicts in Taiwanese high school. *Computers in Human Behavior*, 23, 79-96.
- Yılmaz, B. (2017). *Tüketim toplumunda kadın bedeni ve güzelliğin sunumu: Victoria Secret örneği*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kocaeli Üniversitesi.